

Berlin och flyktingsproblemet

Sedan krigets slut har Västtyskland mottagit nära tio miljoner fördrivna och flyktingar. Med fördrivna, som utgör det stora flertalet, menas utvandrare från av tyskar befolkade, men till Tyskland (Väst- och Östtyskland) icke längre hörande områden, främst från de till Ryssland och Polen avträdade landsdelarna samt Tjeckoslovakien. Flyktingarna i egentlig mening, till antalet mellan 1,5 och 2 miljoner, är de som flytt från östzonen till Västtyskland och västzonen i Berlin. Flyktingsströmmen har under det senaste året och framför allt under de senaste veckorna på skilda sätt ändrat karaktär. Antalet flyktingar har växt med oerhörd snabbhet: det var i januari i år 25.000 (mot 8.000—9.000 förra våren), i februari över 40.000 och under de senaste dagarna ända upp till 5.000 på en dag. Man flyr inte längre direkt från östzon till västzon, ty denna gräns har ryssarna alltmer effektivt spärrat, utan från östzonen till Västberlin i avsikt att sedan fortsätta till skilda delar av Västtyskland. I allt högre grad flyr hela familjer, och proportionen av barn bland flyktingarna har därför starkt ökat; bland flyktingarna är allt flera självägande bönder, vilket visar skärningen av det ryska trycket. Naturligtvis finns bland flyktingarna asociala element, sannolikt också en del spioner, men alla sakkunniga är ense om att invandrarna representerar en god moralisk, intellektuell och social medelnivå.

Hur ser man på flyktingsproblemet i Västtyskland och i Berlin? En riktning finns som ställer sig tveksam eller rent av fiendlig till invandringen. Västtyskland (utom Berlin) har, påpekar man, 1,8 miljoner arbetslösa, av vilka nära en tredjedel flyktingar och fördrivna; Berlin har 250.000 arbetslösa. Detta beror, säger de kritiska, på det väldiga tillskott, bortåt 25 procent, som tillförts befolkningen i väster. Vidare motiveras en avvisande hållning till flyktingarna med nationella synpunkter: tyskarna i östzonen måste stanna kvar i hopp om en framtida återförening. I extrem form framfördes för kort tid sedan dessa tankar av en skribent, som betecknade den välvilliga inställningen till flyktingarna som ett utslag "av till självmord ledande humanitet". Dessa åsikter har emellertid inte blivit bestämmande; särskilt i Berlin har man starkt reagerat mot dem, och i huvudsak har förbundsrepubliken och delstaterna följt en positiv linje. Visserligen har Västtyskland ett

russificeras, samtidigt som Västtyskland beredes ytterligare svårigheter, medan andra fruktar en utvandring så stor att ekonomi och kommunikationer blir lamslagna.

På Berlins krav och under trycket av den starka humanitär-demokratiska stämning som här råder har en rad åtgärder vidtagits för att underlätta invandringen och hjälpa flyktingarna. Tidigare blev endast de som kunde visa sig ha flytt på grund av hot "till liv och lem" mottagna som medborgare, och det stora flertalet fick asylrätt utan medborgarskap eller rätt till understöd; nu kan flykt "av andra tvingande skäl" leda till "erkännande" av vederbörande flyktingar, och bestämmelserna tolkas så liberalt att endast en femtedel av de hjälpsökande "avvisas" — vilket i praktiken innebär att de får asylrätt och i regel också plats i s. k. stamläger.

Västberlin som bastion i öster och som mottagningsplats för tyranniets offer har i dag en av de mest utsatta positionerna i Västerlandet. De problem som här föreligger kräver internationella ingripanden i högre grad än hittills. Vad som var och en omedelbart kan göra är att lämna hjälp åt de svenska organisationer som arbetar för flyktingarna, Röda korset och Rädda Barnen. En sådan hjälp påkallas av medkänslan. Den är också ett led i arbetet för demokratin i världen; det gäller att så behandla de från kommunismen flyende att de anpassas i folkstyrelsens fria samhälle.